

MODADA ZAMANSIZ YARATICILIK ÖRNEĞİ: ROBERTO CAPUCCI

An Example Of Timeless Creativity In Fashion: Roberto Capucci

Dr. Öğr. Üyesi. Nursen GEYİK DEĞERLİ

Nişantaşı Üniversitesi, Sanat Ve Tasarım Fakültesi, Tekstil Ve Moda Tasarımı Bölümü, İstanbul/TÜRKİYE

ORCID ID: 0000-0001-9144-3066

ÖZET

İnsanlık tarihi boyunca insanların güzel görünme ve beğenilme arzuları, her zaman daha güzeli arama ve eskisinin yerine (aynısını değil de) farklı olanı edinme çabaları moda döngüsünü yaratmıştır. Moda sürekli değişen bir döngü içerisinde, uzun süre elit sınıfa özgü kalmıştır. Moda toplumsal olayların yansımaları da içerir; insanların modaya uyma dürtüsü ile savaşlar, barışlar, icatlar, güncel sanat olayları modayı her açıdan etkisi altına almıştır.

II. Dünya Savaşı'ndan sonra değişen moda yapısı içerisinde İtalyan modasına yön verenlerden olan Roberto Capucci, tasarımları sanat eseri çerçevesinde değerlendirilen bir sanatçı/tasarımcıdır. Moda tarihinin önemli tasarımcılarından olan Capucci, giysi tasarımlarında çizgi, renk, doku, hacim, malzeme kullanımında yeni yönleri deneysel olarak keşfetmiştir ve özgün yeni silüetler ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmada; Roberto Capucci'nin "zamansız yaratıcılık" yaklaşımı, tasarım öğeleri üzerinden ve Capucci'den seçilmiş 22 tasarım görseli ile incelenmiş ve bu yaklaşım günümüz moda tasarımcılarının moda koleksiyonlarındaki özgün örneklerle ilişkilendirilerek bir değerlendirme yapılmıştır.

Roberto Capucci'nin kendine özgü yaratıcılık kavramını, tasarımlarında kullandığı malzeme ve giysi üretim teknikleri açısından tasarım öğeleri bağlamında nasıl oluşturduğunu ortaya çıkarmak amaç edinilmiştir.

Roberto Capucci tasarımlarındaki zamansız yaratıcılık yaklaşımı, günümüz moda tasarımcıları tarafından Capucci tekniklerinin kullanılış biçimleri ile devam eder. Çalışma, Roberto Capucci'nin modaya olan katkısının anlaşılması ve ortaya çıkarılması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Moda Tasarımı, İtalyan Modası, Haute Couture, Roberto Capucci

ABSTRACT

Throughout the history of humanity, people desired to look beautiful and to be liked. The search for the better changed to be as the search for a differentiation and created the fashion cycle. Fashion is in an ever changing cycle and remained specific to elite class for a long time. It is also the reflection of social events; wars, peace, inventions, contemporary art events.

Roberto Capucci is one of those who directs Italian fashion in the changing fashion structure after World War II. He is an artist/designer whose designs are evaluated within the framework of his work of art. Capucci, being one of the important designers of fashion history, has experimentally discovered new aspects in the use of lines, colors, textures, volumes, materials in garment designs and has created new original silhouettes.

In this study; Roberto Capucci's 22 selected designs from the perspective of "timeless creativity" are examined through design elements and an evaluation is made in relation to the original examples of today's fashion collections of designers.

It is aimed to reveal how Roberto Capucci created his unique creativity concept in terms of design elements in terms of materials and clothing production techniques used in his designs.

The timeless approach to creativity in Roberto Capucci designs continues with the use of Capucci techniques by today's fashion designers. The study is important to understand and reveal Roberto Capucci's contribution to fashion.

Key Words: Fashion Design, Italian fashion, Haute Couture, Roberto Capucci

1. GİRİŞ

Tarihsel gelişimi boyunca insanlar için yiyecek, giyecek ve barınma en temel ihtiyaçlar olmuştur. Binlerce yıldır değişim ve dönüşüm içinde olan giysi; bu süreçte, insanların fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılama işlevinin yanı sıra estetik işlevini de ortaya koymuştur. Üst Paleolitik dönemden kalan, yaklaşık 30.000 yıl öncesine ait boncuklar, insanların kendilerini diğer insanlardan farklılaştırarak, göze çarpma ve fark edilme isteğini kanıtlar niteliktedir (Cannon, 1998: 27).

Giysiler sosyal, politik ve ekonomik kültürün içinde dönemin estetik anlayışını yansıtarak modaya dönüşürler. Terzilerin evlere giderek sipariş üzerine kıyafet diktığı bir dönemde, Charles Frederick Worth 1858 yılında Paris'te açtığı mağazada kendi tasarımlarını müşterilerine sunmuştur. İlk moda tasarımcısı olan Worth, Haute Couture yaratıcılarından biri olarak kabul edilmiştir.

Mekanik dokuma tezgahlarının geliştirilmesi, dikiş makinesinin keşfi gibi makineleşme ve endüstri devrimine dayalı olarak, çalışma yaşamı koşulları değişmiş, kadınlar da çalışma hayatına girmiş ve ailelerin satın alma gücü yükselmiştir. Avrupa ve Amerika moda evlerinde genellikle kadınlar çalışmıştır. Bu şekilde kadınlar modanın hem üreten hem de tüketen tarafında aktif olarak rol almışlardır (Çeğindir, 2018: 16).

II. Dünya Savaşı'ndan sonra insanların moda ve moda giyim ürünlerine bakış açısı değişmiştir. Bu dönemde İtalyan modası Paris ile büyük bir rekabet içinde olmuş; yeni gelişmekte olan Amerikan müşteri piyasasından pay almak için büyük çaba harcamıştır. Düzenlenen defilelerle, İtalyan Haute Couture modası dünya modasının değişimini etkilemiştir. İtalyan modasında sanatçı/tasarımcı kimliği ile yer alan Roberto Capucci de, bu değişimin öncülerinden biridir. Geçtiğimiz yüzyılda Haute Couture modasını yaratan tasarımcılar, aynı zamanda gelişmekte olan hazır giyim modasına da yön vermişlerdir. Dolayısıyla sadece yüksek sınıfın tekelinde olan modanın, demokratikleşerek toplumun bütün katmanlarına yayılmasında tasarımcılar önemli rol üstlenmişlerdir.

Tasarımcı renk, desen, doku, malzeme ve üretim tekniğini, günün moda eğilimlerini ve toplumun değişen sosyal, ekonomik ve kültürel değerlerini dikkate alarak yaratıcılığını ortaya koyar. Günümüzde gelişmiş teknolojilerin yarattığı yenilikçi malzemeler, değişim arayışı içindeki tasarımcılara deneysel uygulamalar için fazla sayıda seçenek sunar. Ancak tasarım eyleminin başlangıcında hayal gücü ve yaratıcı düşünce için esin kaynaklarına her zaman ihtiyaç duyulur. Bu odak noktasında Roberto Capucci'nin, moda koleksiyonları hazırlayan günümüz tasarımcılarına zamansız tasarımlarla ilham vermiş olduğu görülür. Sanat ve tasarım alanında, İtalyan modası ve modacılarına ait teorik çalışmaların çok nadir oluşu bu çalışmanın ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

2. 1950'DEN SONRA İTALYAN MODASI

Giysiler sosyal, politik ve ekonomik kültürün içinde, dönemin estetik anlayışını yansıtarak modaya dönüşürler. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İtalyan modasının yükselişinde de, yaşanan dönemin koşullarını analiz ederek değerlendiren tasarımcıların tasarımlarının etkisi olmuştur.

1945 yılında İtalya'nın savaş sonrası hükümeti fiziksel ve mali olarak zayıf, ruhen çökmüş bir ülkeyi canlandırmayı amaçlamıştır. Marshall Planı aracılığıyla sağlanan Amerikan yardımının, birçok girişimcinin çabalarıyla İtalyan fabrikalarının hızla yeniden yapılandırılmasına, modanın İtalya'nın savaş sonrası toparlanmasının temel taşı haline gelmesine desteği olmuştur. Bu sırada tekstil üreticileri ve giysi tasarımcıları ticaret için yeni yollar bulmuşlar; aynı zamanda şık tasarımları ile savaş yılları boyunca süren yoksunluk ve sonrasındaki cazibe açlığına da yanıt vermişlerdir. İtalyan yüksek modasının kaliteli terzilik ile ortaya çıkan ürünleri ihracatta popüler hale gelmiştir (V&A, 2014).

1950-60 yılları boyunca iki genç yaratıcı yetenek (Pierre Cardin ve 1958'de kariyerine Dior modaevinde başlayan Yves Saint Laurent) Paris Haute Couture pazarını ele geçirmiştir. Savaş sonrasında Fransız tasarımcılar ile rekabete giren İtalyan modacılar, moda piyasasının içinde olmayı ve Amerikalı müşterilere İtalyan tarzı kalite sunmayı arzulamışlardır.

İtalya'da Haute Couture merkezi Roma, aksesuar ve butik giyimin merkezi Floransa şehirleri olmuştur. Eski İtalyan couture tarzının var olma savaşı verdiği bu dönemde (Fogg, 2014, s. 383), Floransalı Giovanni Battista Giorgini 12 Şubat 1951'de İtalyan modasının doğuşunu geleneksel olarak yaratan önemli bir defile düzenlemiştir. Rekabet halindeki Floransa, Roma ve Milano'dan ünlü modaevleri modellerini podyumda ve ilk defa toplu bir defilede sunmayı kabul ederek İtalyan terzilik eserlerini üretmişlerdir. Bu etkinlik, Amerikalı alıcıların ilgisini çekmek ve seyahatlerini Avrupa'ya kadar uzatmaya teşvik etmek için tasarlanan Paris moda olaylarından hemen sonra gerçekleşmiştir (Archivi, 1951-1960 La Nascita, t.y.).

1950'li ve 60'lı yıllarda, İtalya'da çekilen birçok Hollywood filmi de, modaya güçlü bir etki yapmıştır. Audrey Hepburn ve Elizabeth Taylor gibi yıldızlar, İtalya'da yapılan lüks giysilerle uluslararası İtalyan modasının stil elçisi olmuşlardır (V&A, 2014).

1970'li yılların başından itibaren Kişiyi Özel moda tasarımına olan ilgi artmıştır. Moda ile sanayi arasındaki yakın ilişki modadaki değişimleri hızlandırmış ve İtalyan moda tarihinde bir dönüm noktası olmuştur. Tasarımcıların yönlendirmesinde hızla ve çok miktarda üretilen hazır giyim ürünleri, modanın kitlelere yayılmasının önünü açmıştır. Modanın demokratikleşme sürecinde Milano şehri, "Made in Italy"

tarzının simgesi olarak kaliteli, birinci sınıf ürünlerin pazarlama kampanyalarında yer almıştır (Archivi, Archivi Della Moda Del Novecento, t.y.).

Bu dönemdeki sadık müşteri kitlesi ve İtalyan üretimine olan güven, İtalyan tasarımcılara rekabet avantajları sağlamış ve moda piyasasında üst sıralarda yer bulmalarına olanak tanımıştır. Aslında Capucci'nin kariyeri, 1950'li yıllarda başlayan İtalyan modasının yükselişi ile paralellik göstermiştir.

İtalyan tarzına olan sınırsız talep, İtalyan şirketlerinin büyümesini hızlandırmıştır. Ancak 2000'li yıllardan beri küresel olarak yaşanan politik skandallar, göç gerginlikleri ve ekonomik problemler, İtalyan tekstil ve moda endüstrileri üzerinde olumsuz etki yaratmıştır. Bu dönemde Roberto Capucci'nin, ticari kaygılardan uzak olarak arte couture tarzını muhafaza ettiği görülmüştür.

3. ROBERTO CAPUCCI'NİN HAYATI

Roberto Capucci'nin yenilikçi çalışmaları yüksek sanat ile yüksek moda arasındaki ince çizgide benzersiz, renkli ve heykelsi olarak yer alır.

Capucci, 1930 yılında Roma'da doğdu ve Bella Arti Akademisi'nden mezun oldu. Çırak olarak tasarımcı Emilio Schuberth ile çalıştı ve ilk atölyesini 1950'de Roma'da açtı. 1951'de 21 yaşındayken Giovanni Battista Giorgini'nin Floransa'daki ikinci İtalyan moda şovuna davet edildi ve uluslararası moda basınına tanıtıldı. Capucci bir terzi olmasa da, lüks kumaşlar ve uzman İtalyan terziliğine kendi yaratıcı dokunuşlarını ekleyerek festivallerde, sergilerde ve televizyonda sergilenen İtalyan ürünlerine Amerikan ilgisini çekmeyi başardı. Amerikan firmaları ile tasarımlarının uygun fiyatlı kopyalarını üretmek üzere anlaşma yaptı. Bu dönemde ülkesinde "Givenchy of Rome", Paris'te "la petite Balenciaga" olarak adlandırılmıştır (Marzo, 2011).

Capucci, 1956 yılında tasarladığı Nove gonne (Nine Dresses) ile moda dünyasının dikkatini tekrar üzerine çekmiştir. Kırmızı ipek tafta elbise, diz altından başlayan iç etek ile önden yukarı doğru kalkan ve arkada zemine doğru uzanan dokuz kattan oluşmuştur. Amerikan Cadillac reklamında yer alan elbise için, Capucci bir taş suya atıldığında oluşturulan eş merkezli halkalardan ilham aldığını ifade etmiştir (Freeman, 2011).

1968'de Roma'ya döndükten sonra Capucci, aynı dönemin İtalyan Arte Povera hareketi geleneğine uyarak farklı yapım teknikleri kullanarak rafya, tel ve taşlar gibi geleneksel olmayan malzemelerle deneysel çalışmalar yapmıştır (Marzo, 2011).

Görsel 1. Nove Gonne (Nine Skirts) kırmızı ipek tafta elbise, 1956

1970'lerin sonunda değişen Amerikan müşteri profiline uyum sağlama gayretiyle, Fransa'daki tasarımcıların yaptığı gibi, İtalyan tasarımcılar aniden kozmetik, parfüm, şal, güneş gözlüğü gibi ürünlerin satışını kendi lüks markaları altında teşvik etmeye başlamışlardı. Fakat Capucci heykelsi kumaşlardan yarattığı giyilebilir formlarla modanın sınırlarını zorlamaya devam etmiştir. Capucci çalışmalarının özgünlüğü satış tekniğine kadar uzanmıştır. Defileleri sessizce olmuş, bir elbise modelini çoğaltmayı reddetmiş ve Capucci tasarımına sahip olmak isteyen müşteriyi defileden satın almak zorunda bırakan programlamalar yapılmıştır. Ancak azalan Haute Couture müşteri sayısı karşısında Capucci, kendince bir seçim yapmak zorunda kalmıştır. Ticari başarı için artistik vizyonunu tehlikeye atmayı, değişimi ret etmiş ve İtalyan moda sisteminden çıkmayı tercih etmiştir. 1980'lerin başında resmi olarak moda dünyasından çekildikten sonra, her yıl farklı bir şehirde sadece yılda bir defa bir koleksiyon sunmaya başlamıştır (Blum, 2011: 75).

1978'de, Dorik sütundan ilham aldığı beyaz saten Colonna elbise, Capucci'nin kariyerinde önemli bir dönüm noktası olmuş; kumaşı heykel malzemesi olarak tasarlayıp elbiseyi heykel olarak keşfetmeye başlamıştır.

Capucci kreasyonları 80'li ve 90'lı yıllarda daha avangard ve heykelsi kimlik kazanmıştır. 1995'te Kırk Altıncı Venedik Bienali'ne 18 İtalyan sanatçıdan biri olarak davet edilmesi, Capucci'nin tasarımcılıktan sanatçılığa geçişini onaylamıştır.

Yaratıcı, renkli ve biçimsel kullanımları ile olağanüstü tasarımların yaratıcısı Roberto Capucci, moda ve sanat arasındaki geleneksel çizgiyi geçen büyüleyici bir bakış açısına sahip olmuştur.

4. ROBERTO CAPUCCI TASARIMLARININ ÖZELLİKLERİ

Kendilerini sanatçı-zanaatkar olarak gören tasarımcılar, tasarımlarının estetik niteliklerini bir çerçeveye oturtma gayreti içinde olmuşlardır. Tıpkı Worth gibi, II. Dünya Savaşı'ndan sonra tasarımcılar tasarımlarının özerkliğini ve işçiliğinin kalitesini ön plana çıkartmak için çaba harcamışlardır (Crane, 2003: 200). Kullanılan malzemelerde ve tekniklerde uzmanlık, üst seviye kalite ve işçilik isteyen İtalyan tarzını tasarımlarına yansıtan Capucci, bu dönemde kendi farkını da ortaya koymuştur.

Capucci, 1989 yılı Ocak ayında Roma'da sunulan 150 giysi için 1200'den fazla taslak hazırlamış ve 60 asistanla çalışmıştır. Capucci için kumaş seçimi önceliklidir; çok nadiren baskılı ama genellikle düz renkli kumaşları daha özgür ve deneysel çalışabilmek için tercih etmiştir. Titiz çalışma yöntemi çok masraflı olmuştur. Atölyede bir elbisede 62 metreden fazla tafta kumaş kullanılırken, bir başka pile için (nüansları ancak yakından incelendiğinde tespit edilebilen) 42 farklı ton kumaş ile çalışma yapılmıştır. Capucci elbisenin satılabilir olmasından çok, "kumaşla yapabilecekleri ile" ilgilenerek zevkini tasarımlarına yansıtmıştır (Blum, 2011:127).

Roberto Capucci sıra dışı biçim ve silüet denemeleri ile heykelsi giysiler üretmiştir. Sık tekrarlı plilerle ve drapelerle yarattığı hareketliliği renk geçişleri ile de güçlendirmiştir. Kaliteli işçilikle birlikte yarattığı deneysel yüzey çalışmaları ve geometrik formlar etkili tasarımlara dönüşmüştür.

İtalyan modasının vazgeçilmezi ipek, saten, şifon kumaşlarla üst seviye işçilikle yarattığı geometrik formlar ve pli-drape teknikleri, Capucci'nin arte-couture konusundaki mükemmeliyetçiliğini ve iddiasını ortaya koymuştur.

Capucci, 1980'lerden sonraki tasarımlarını formdaki çalışmalar olarak adlandırmış ve sanat, müzik, mimarlık, doğa gibi çok sayıda kaynaktan ilham aldığını ifade ettiği tasarımlarını Sculpture Dress (heykel elbise) olarak nitelendirmiştir.

Yaptığı tiyatro, film, opera kostümleri ile Haute Couture prensipleri çerçevesinde tasarladığı cesur ve özgür formlarını, arte couture boyutuna taşıyarak sanat modası şeklinde de sunmuştur.

Capucci çalışmalarında biçim ve renk ustalığını açıkça göstermiştir. Beklenmedik canlı renk kompozisyonları, pahalı kumaşlardan binlerce minik plise ile biçimlendirilmiştir. Capucci tasarımları çizgi, biçim (silüet), form, renk ve doku olarak tasarım unsurları açısından değerlendirildiğinde, o dönem için öncü ve çok sıra dışı olarak kategorize edilebilir.

Capucci yüzlerce eskizden form serileri geliştirirken düşüncelerini inovatif yeni şekillere dönüştürerek çalışmıştır. Gelenekseli bırakmamıştır. Tasarımlarında renk hacimi, hacim rengi desteklemiştir. Kumaş ve malzeme kullanımına önem vermiş; renkli çizimler tamamlandıktan sonra Capucci seçimlerini yapmıştır. Capucci'nin heykelsi giysilerinin fantastik formları, atölyesindeki usta ellerin manipüle ettiği ve el dikişi ile katları hazırlanan genellikle ipek organzedan ortaya çıkmıştır. Her çalışma tek ve asla taklit edilemez olarak hazırlanmıştır. Tasarımlarının geometrisi renk, ışık ve malzeme manipülasyonu ile oluşturulmuş, uyumsuzluk ve ahenk arasındaki hassas dengeyi göstermiştir (Blum, 2011: 8).

Her zaman bir sanatçı olmayı arzu eden Roberto Capucci, tasarımcı olarak adlandırılmasından nefret etmiştir. Kendisini ve yaptığı işi şöyle tanımlamıştır:

"Kendimi bir terzi ya da tasarımcı olarak görmüyorum ama yaratıcılığın yollarını arayan, çamur kullanan heykeltıraş gibi kumaşla duygularını, fikirlerini göstermenin yollarını arayan bir sanatkarım" (Le, t.y.).

Capucci yaratma sürecinde geleneksel yöntemlerin önemini şöyle açıklamıştır: "Yüksek modayı canlı tutmak için zanaatkarları korumalı ve eski yapma biçimlerini tekrar keşfetmeliyiz. Yaratıcı, kabiliyetli ve

dahi tasarımcılar bu değerli ustalar ve bu miras olmadan üretemezler.” Capucci bütün koleksiyonlarında mükemmelliği hedeflemiş ve çok mücadele etmiştir; maliyet düşüren kesimleri ret ederken en iyi malzeme (tekstil üreticilerinin, tasarımcıların, pazarın daha düşük fiyat talebine uygun birçok ürün olmasına rağmen) araştırmasını sürdürmüştür. Tasarıma yaklaşımı moda endüstrisinin ticari yöntemlerini kabul eden tasarımcılar tarafından eski usul gibi görünmüş olsa da, gelenek onun yaratıcılığını asla sınırlayamamıştır. Capucci her zaman kendi ilham perisini takip etmiş ve zamanının çılgınca ticarileşen modasını umursamayan bir yaklaşım sergilemiştir (Blum, 2011: 75).

Görsel 2. Roberto Capucci ve tasarımları

5. TASARIM ÖĞELERİ BAĞLAMINDA ROBERTO CAPUCCI TASARIMLARININ İNCELENMESİ

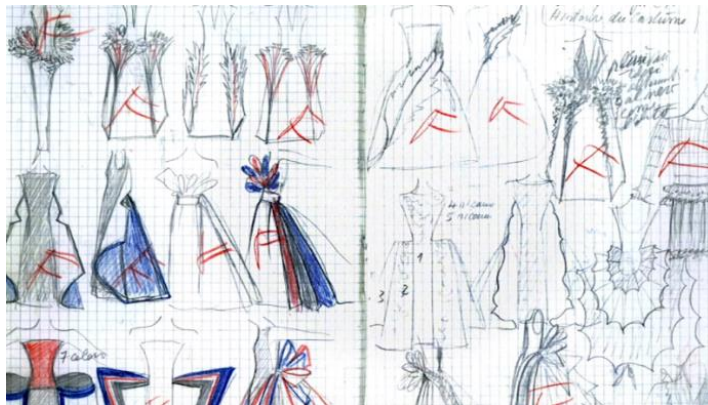
Farklı disiplinlerde tasarım unsurları olan çizgi, biçim, form, renk ve doku her tasarımcı tarafından kullanılır. Giysi tasarımı da çizgi, biçim, form, renk, doku gibi tasarım öğelerinin malzemeyle bir düzen, bir uyum içerisinde bir araya getirilmesiyle oluşur.

Tasarım ilkeleri, tasarımcıya birçok öğeyi en iyi nasıl bir araya getireceği konusunda rehberlik edebilir. Capucci'nin yaşadığı zamanı anlayarak geleceğin beklentilerini karşılayacak tasarımlar yaptığı görülmektedir.

Roberto Capucci'nin zamansız yaratıcılık örneği tasarımlarında genellikle simetrik denge, (plise, büzgü, nervür, katlı kesim, volan..vb. ile) vurgu ve (çizgi, form, renk, doku, kalıp..vb. defalarca kademeli tekrarı ile) ritim içeren uygulamalar ön planda olmuştur. Bu konuyu desteklemek amacıyla, aşağıdaki bölümde Roberto Capucci'nin farklı malzeme ve teknikleri kullanarak mükemmel el işçiliği ile ortaya koyduğu tasarım örnekleri tasarım öğeleri üzerinden örneklendirilerek sunulmuştur.

Çizgi: Yaratıcı düşüncenin tasarıma dönüşmesinde ilk adımdır. Bir giysi tasarımında çizgi giysi üzerinde pens, kup, pli, fırfır, nervür, büzgü gibi elemanları belirlerken, giysinin dış hattı olarak silueti oluşturur.

Capucci düşüncelerini tasarıma dönüştürme aşamasında birçok eskiz çalışması yapmıştır (Görsel 3). Tasarımlarında plise, nervür (Görsel 4, Görsel 5) ile ya da hazırladığı kumaş plakalarını (Görsel 6) üst üste, yan yana dizerek farklı katmanlı yapılar ortaya çıkarmıştır.

Görsel 3. Capucci'nin eskiz çalışmaları

Görsel 4. Capucci'nin alışılmamış şekilde plileri ve nervürleri kullanarak hazırladığı tasarım

Görsel 5. Capucci'nin plileri kullanarak hazırladığı tasarım

Görsel 6. Capucci'nin katmanlı plaka dizimli tasarımları

Silüet – Biçim: Giysi tasarımında giysinin dış kenarları silüeti oluşturur. Silüet, insan vücudu ile giysi arasındaki ilişkiyi vurgular ve giysinin diğer tasarımlardan ayrımını sağlar.

Tasarımcının giysiyi oluştururken kullandığı teknikler son giysinin biçimini, uzaktan bakıldığında görülen silüetini etkiler.

Capucci tipik A-line üzerine geometrik ve karmaşık yapılar kurgulayarak farklı silüetler ortaya çıkarmıştır (Görsel 7). Yakın ya da kontrast renklerden oluşan kumaşlar ince dikişlerle birleştirilerek, iki tarafı birbirinden farklı renkte yüzeyler elde etmiştir. Bu yüzeyleri giysi üzerinde bazen bedeni saran çiçek benzeri yuvarlak hatlı kısımlarında (Görsel 8), bazen de geometrik biçimlerin keskin hatlı (Görsel 9) kısımlarında renk geçişlerini ustalık eseri olarak sergileyecek şekilde kullanmıştır.

Görsel 7. Plise kumaştan oluşturulmuş simetrik geometrik yapılar

Görsel 8. Vücudu saran çiçek benzeri yuvarlak hatlı yapılar

Görsel 9. Keskin hatlı geometrik yapılar

Silüet kaygısı taşımayan Capucci, sanki giyilmesi amaçlanmamış sofistike, zorlayıcı ve kumaştan heykeller tasarlarken her zaman şaşırtıcı ve yenilikçi olmayı başarmıştır (Görsel 10, Görsel 11).

Görsel 10. Geometrik katlı mimari yapı ile oluşturulmuş tasarım

Görsel 11. Geometrik olarak biçimlendirilen plise detaylardan oluşan tasarım

Form – Hacim: Giysinin üç boyutlu biçimi ile form oluşur. Form giysinin yapısıyla birlikte, tasarımcının bakış açısını ve koleksiyondaki parçalar arasındaki bütünlüğü de işaret eder. Giysinin, moda tasarımına dönüşmesini sağlayan ve farklılık yaratan formdur.

Moda sisteminin modaya dayalı olmasını reddeden Capucci, “moda olanların zaten modası geçmiş” olduğunu ispatlamak istercesine yeni ve zamansız formlar yaratmıştır (Görsel 12).

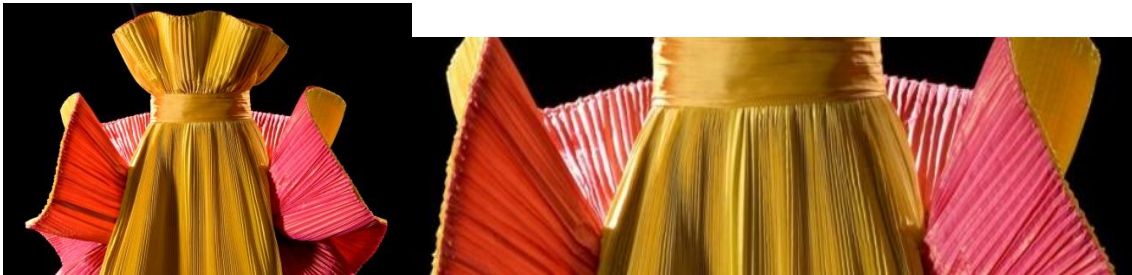
Kusursuz plili taftalardan yani giyilebilir nitelikteki kumaşlardan olağanüstü mimari yapılar kurgulayarak, tasarımlarını giysiden heykel formuna ve zanaatten sanat boyutuna taşımıştır. Karmaşık geometrik yapılardan (Görsel 13), keskin veya yumuşak hatlı geometrik yapılardan (Görsel 14), üç boyutlu yüz tasvirlerinden (Görsel 15) oluşan formlar oluşturmuştur.

Görsel 12. Capucci tasarımlarından form örnekleri

Görsel 13. Karmaşık geometrik yapılardan oluşan giysi formu

Görsel 14. Yumuşak hatlı geometrik yapılardan oluşan form örneği

Görsel 15. Üç boyutlu yüz tasvirlerinden oluşan giysi formları

Renk: Koleksiyonda yer alan giysilerin (formla bütünleştiğinde) seçilmesini sağlayan tasarım unsurudur. Renkler silüet, form ve doku ile birleştiğinde, sınırsız varyasyon ve tasarım özgürlüğü sağlar.

Bir rengi diğerlerinden ayıran tonu, açıklığı-koyuluğu, yoğunluğu (parlaklığı ya da donukluğu) ve yaratılan varyasyonlar tasarımcıya sonsuz sayıda seçme özgürlüğü sağlar. Capucci genellikle ton, açıklık-koyuluk, zıt renkleri kullanarak canlı kombinasyonlar ortaya çıkarmıştır (Görsel 16, Görsel 17). Nadir olarak tek renk hazırladığı tasarımları da bulunmaktadır.

Görsel 16. İpek tafta bir elbiseden renk geçiş detayı

Görsel 17. İpek tafta elbisedeki renk geçiş detayları

Capucci en sıra dışı renk kombinasyonları ile sıra dışı plise yapılandırmalarını birarada kullanmıştır. Renkler ve tonlar konusundaki tutkusunu tasarımlarına yansıtırken iddaalıdır (Görsel 18, Görsel 19). Örneğin ipek kumaşlarını Lyon ve Como'daki fabrikalarda, çiçek örnekleri göndererek aynı tonlarda boyatmıştır (Battista, 2019).

Görsel 18. Capucci elbise tasarımında renk kompozisyonları

Görsel 19. Capucci elbise tasarımında renk kompozisyonları

Sığ ve derin okyanus renklerini yansıtan ipek tafta Oceana elbise için, önce otuz farklı mavi ve açık mavi tonlarda boyanan yaklaşık iki bin kumaş şeridinden, küçük pliseler oluşturulmuştur (Görsel 20) (Galassini, 2019). Elbise 5 ay boyunca 5 terzi tarafından 200 metrelik ipek kumaş kullanılarak yapılmıştır (La Moda Proibita, 2018).

İlk defa 1998’de Lizbon Fuarı’nda sunulmuş ve zaman içerisinde Gelecek İçin Bir Miras etkinliğinin denizleri korumak adına yeni nesillere mesaj veren sembolü haline gelmiştir (MME3BIEN, 2019).

Görsel 20. ‘Oceano’ elbise ve renk geçiş detayı

Doku: Giysinin görsel ve duyuşsal olarak yüzeye ait olan tüm özellikleridir.

Giysi yüzey özelliklerini lif yapısı, iplikler ve yüzey oluşturma teknikleri belirler. Üretimde kullanılan bitim işlemleri de doku ya da dokunma hissini değiştirebilir.

Doku yapısal ya da yüzeysel yani görsel olarak oluşturulabilir. Capucci tasarımlarında yapısal ve görsel doku oluşumunun en üst seviyede olduğu görülür.

Terzi işi olarak nitelenen giysiler Capucci sayesinde, moda ve sanat dünyasının bir parçası haline gelmişlerdir. Capucci’nin kumaştaki eserleri müze ve sanat kurumlarında sergilenmişlerdir. Yaratıcı form özgürlüğü, teknik deneyler ve yeni malzemelerin kullanımı ile ortaya çıkan giysiler hem beğeni kazanmış hem de tartışmalara yol açmıştır.

Özellikle plili ipek taftalar ile oluşturduğu kendine has yüzeylerin (Görsel 21) yanı sıra elışı nakışlarla (Görsel 22, Görsel 23, Görsel 24) hazırladığı yüzeylerde tasarımlarının belirleyici özelliklerinden olmuştur.

Görsel 21. Plise ile oluşturulan geometrik desenli degrade ceket

Görsel 22. Capucci elbise tasarımından yüzey detayları

Görsel 23. Capucci tasarımlarından yüzey örneği

Görsel 24. Geniş volanlarla hazırlanmış elbisenin nakış detayları

Malzeme: Giysiyi oluşturan malzemelerin (öncelikle kumaş olmak üzere), hem estetik hem de teknik olarak tasarımıyla uyum içinde istenen performansı sergilemesi beklenir. Ancak malzeme tek başına yeterli olmayıp giysi yapısını oluştururken kullanılan üretim tekniklerinin de önemi büyüktür.

Capucci'nin malzeme seçimlerindeki titizlik aynı zamanda kaliteye verdiği önemi de gösterir. Kullandığı teknikler nedeniyle, hazırladığı tasarımlarda çok miktarda kumaş kullanmıştır. Nadiren simli, gümüş ya da altın rengi ışıltılı kumaşlar tercih etmiştir (Görsel 25). Seçkin tasarımlarında genellikle pamuk, yün veya ipek ağırlıklı organze, tafta kumaşlarla çalışmıştır. Kıymetli kumaşlarla bazen hasır, plastik gibi ucuz malzemeleri birleştirerek deneysel tasarımlar ortaya çıkarmıştır (Görsel 26, Görsel 27) (Paloscia, 2013).

Görsel 25. Capucci tasarım detayları

Görsel 26. Keten kumaş, hasır, plastik kullanılan elbise tasarımı

Görsel 27. Pamuklu kumaş, şeffaf plastik ve plastik küplerin kullanıldığı tasarım

6. ÇAĞDAŞ TASARIMLAR İLE CAPUCCI İLİŞKİSİ

Sanatsal yaratıcılığın ve modanın simgesi olan Capucci kreasyonları, “zamansız” “moda” ile, “trendler” üstünde yer almanın mümkün olduğunu tüm yönleriyle ortaya koymuştur. Abartılı plise ve drapeler, kabarık silüetler, parlak renk kompozisyonları ve süslemeler, lüks kumaşlarla çalıştığı teknikler ile dönem tasarımcılarının tasarım öğelerini sorgulamasını sağlamıştır. Capucci’nin ortaya çıkardığı silüetlerden sonra, birçok tasarımcı hayal ederek neleri yaratabileceklerini görmüşlerdir.

Moda gazetecisi L. B. Lessona, İtalyan modasının entelektüel dahisi “tasarımcıların tasarımcısı” Capucci’yi şöyle tanımlamaktadır: “diğerleri hakim olan ne ise ona uymaya meyilli iken, Capucci orijinal, inovatif ve klasik basit giysilerle sessizce kendi yolundan yürüdü. Tasarımları mükemmel kesim, mükemmel işçilik, mükemmel duruş sergilerken neredeyse taklit edilmesi imkansız, sade ve açıkça yüksek moda idi” (Blum, 2011: 75).

20.yüzyılın ikinci yarısında hız kazanan hazır giyim, seçenek özgürlüğünü getirmiştir. Hazır giyimle birlikte hız kazanan tekstil ve moda endüstrileri için, 21. yüzyılda daha çok “yeni tasarım” ve “tasarımcı” ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu yüzyılın yeni teknolojileri, tekstil ve moda endüstrilerinin üretim aşamalarında etkili biçimde kullanılmaya ve tasarım aşamasında yapısal değişiklikler oluşturmaya başlamışlardır. Çağdaş moda tasarımcıları, yeni teknolojileri kullanırken diğer taraftan kendilerine yeni esin kaynakları arayışı içindedirler. Bu noktada yenilikçi silüetleri, renk ve malzemeleri kullanımı ile İtalyan modacı Roberto Capucci’nin çağdaş moda tasarımcılarına ilham verdiği görülür.

Günümüzde pek çok tasarımcının tıpkı Capucci gibi, tipik A-Line silüetler yerine geometrik ve gösterişli yapıları kullanmayı tercih ettiği görülür; plise, drape, büzgü ve volanlarla sade, şık ve heykelsi formlar ortaya koyarlar. Bu nedenle, Capucci moda endüstrisi üzerinde halen en etkili tasarımcılardan biri olarak sayılabilir.

Geçen zaman içerisindeki teknolojik gelişmeler, bilgisayar destekli tasarım ve üretim sistemleri göz önüne alındığında, günümüz tasarımcılarının koleksiyonlarının, Capucci tasarımlarına göre daha yalın, daha az işçilikli ve daha az renk kombinasyonları içeren tasarımlardan oluştuğu görülmektedir. Aslında Capucci’nin mükemmeliyetçi sanatçı yönünün tasarımlarına yansımaları, henüz taklit edilememiştir. Kendisinden sonra gelen modacılar “zamansız yaratıcılık” ile zamansız tasarımlar yaratılabileceğini

göstermiş, algı ve bilinç seviyelerini yükseltmiştir. Aşağıdaki bölümde Capucci'nin "Zamansız Tasarımları" ile ilham verdiği günümüz tasarım örnekleri yer almaktadır.

Azzi & Osta, yeni nesil kumaşlar ve yeni teknolojilerin elverdiği şekilde uniform olmayan, küçüklü, büyüklü farklı biçimdeki pliselerle, hacimli volan ve fırfırları harmanlayarak koleksiyonlar hazırlar. Capucci'nin yumuşak hatlı tasarımlarına olan benzerlikler dikkat çekicidir (Görsel 28).

Görsel 28. Azzi & Osta Haute Couture tasarımları

Edward Arsouni, koleksiyonlarında abartılı volanları ve fırfırları yoğun nakış işçiliği ile bir arada sergiler. Parlak ve canlı renklerden oluşan kumaş seçimleri, sert görünümlü ama yumuşak dökümlü tasarımlar Capucci tasarımlarını andıran öğeler taşır.

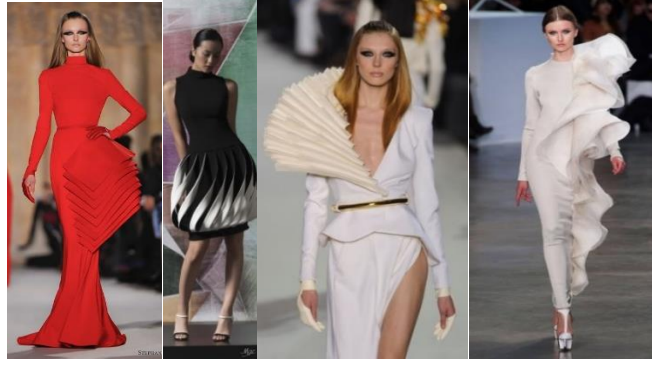
Görsel 29. Edward Arsouni Haute Couture tasarımları

Phuong My, koleksiyonlarında dökümlü kumaşların kullanıldığı gösterişli volan tercihleri ön plandadır. İki renk kumaş birleşimlerini Capucci'nin yaptığı gibi ustaca kullanır.

Görsel 30. Phuong My tasarımları

Capucci'ye benzer şekilde, Stephane Rolland plise ve volanlarla dinamik ve hareketli koleksiyonlar oluşturur. Kumaş plakalarının katmanlı diziminden oluşturduğu tasarım, aslında Capucci'nin geçen yüzyılda ortaya koyduğu tasarımların günümüz temsilcilerindendir.

Görsel 31. Stephane Rolland tasarımları

Isabel Sanchis oluşturduğu geometrik formlar, katmanlı mimari yapılar ve keskin hatlı geometrik biçimlerle tasarımlar yapar. Koleksiyonları, Capucci tasarımlarının daha modern ve günümüze uyarlanmış halini yansıtır.

Görsel 32. Isabel Sanchis tasarımları

Yüz tasvirleri ve geometrik şekillerden oluşan sade ve şık Viktor & Rolf koleksiyonunun, Capucci tasarımlarından izler taşıdığı görülür.

Görsel 33. Viktor & Rolf tasarımları

7. SONUÇ

Giyim insanların fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılar. Tarihsel süreçte giysinin temel işlevi öncelikle korumak olmuştur. Ancak Kawamura'nın ifade ettiği gibi giysinin koruma işlevi varken, modanın böyle bir işlevi yoktur (Çeğindir, 2018: 80).

Tarih boyunca süslenme ve beğenilme arzusunu sürekli içinde taşıyan insan, modayı tetikleyen eğilimlerin etkisiyle ara sıra minimal isteklerle ara sıra aşırıya kaçarak moda döngüsünde yer almıştır. Moda döngüsünü hızlandıran ve moda endüstrisini ayakta tutan modacılar ise, sürekli yenilik yaratma isteği içinde olmuşlardır.

II.Dünya Savaşı yıllarından sonra Kişiyi Özel moda organize edilip yapılandırılırken, henüz hazır giyim başlamamıştır. 1970’li yılların başında hazır giyim ortaya çıkana dek, Fransız ve İtalyan tasarımcılar arasında büyük çekişmeler yaşanmıştır (Fogg, 2014: 382). Roberto Capucci’nin de içinde bulunduğu bir grup İtalyan tasarımcı, büyüyen Amerikan pazarından daha fazla pay alabilmek için çalışmışlardır. Bu dönemde İtalyan moda endüstrisi, el işçiliği ve kalitesinin önde olduğu yalın çizgisi ile rekabet edebilmiştir.

1970’li yılların başından itibaren, modadaki değişim hızı ve moda ile sanayi arasındaki yakın ilişki; İtalyan moda tarihinde bir dönüm noktası olmuş, Capucci ve diğer İtalyan moda tasarımcıları moda hazır giyim ürünlerin üretilmesinin önünü açmıştır (Archivi, Archivi Della Moda Del Novecento, t.y.).

Capucci,1980’li yıllardan sonra hızla ticarileşen moda endüstrisinden kendini ayrı tutmuş, “formdaki çalışmalar” olarak adlandırdığı arte couture tasarımlar yapmıştır.

Capucci giysi tasarımlarında çizgi, renk, doku, hacim, malzeme kullanımında yeni yönleri deneysel olarak keşfetmiştir ve özgün yeni silüetler ortaya çıkarmıştır.

Capucci tasarıma hazırlık aşamasında çok sayıda eskiz çalışması yapmıştır. Tasarımlarında plise, nervür (Görsel 4, Görsel 5) ile ya da hazırladığı kumaş plakalarını (Görsel 6) üst üste, yan yana dizerek farklı katmanlı yapılar ortaya koymuştur. Tipik A-line üzerine geometrik ve karmaşık yapılar kurgulayarak kendine özgü silüetler ortaya çıkarmıştır (Görsel 7). Kusursuz plili, pliseli tafta kumaşlardan olağanüstü mimari yapılar kurgulayarak, tasarımlarını giysiden heykel boyutuna taşımıştır. Karmaşık geometrik yapılardan (Görsel 13), keskin veya yumuşak hatlı geometrik yapılardan (Görsel 14), üç boyutlu yüz tasvirlerinden (Görsel 15) oluşan farklı giysi formları oluşturmuştur.

Capucci çoğunlukla ton, açıklık-koyuluk, zıt renkleri kullanarak canlı kombinasyonlar ortaya çıkarmıştır (Görsel 16, Görsel 17). Renk konusunda iddialıdır. Örneğin Oceana elbise için, önce otuz farklı mavi tonunda yaklaşık iki bin kumaş şeridi boyanarak küçük pliseler oluşturulmuş, sonrasında 5 terzi tarafından dikilmiştir (Görsel 20).

Özellikle plili ipek taftalar ile oluşturduğu kendine has yüzeylerin (Görsel 21) yanısıra eliş nakışlarla (Görsel 22, Görsel 23, Görsel 24) hazırladığı yüzeylerde tasarımlarının belirleyici özelliklerinden olmuştur.

Capucci’nin malzeme seçimlerindeki titizlik ve kaliteye verdiği önem tutku derecesindedir. Kullandığı teknikler ve hazırladığı formlar nedeniyle, tasarımlarında çok miktarda kumaş kullanmıştır. Tasarımlarında zor teknikleri, iddialı boyama yöntemlerini, ustalık gerektiren dikiş, nakış ve süsleme metodlarını pamuk, yün veya ipek ağırlıklı şifon, organze, tafta gibi kumaşları birarada kullanmıştır. Bu durum Capucci’nin tasarımlarını “zamansız” kılan en önemli unsurlardan biridir.

Capucci değerli kumaşlarla bazen hasır, plastik gibi ucuz malzemeleri birarada kullanarak deneysel tasarımlar ortaya çıkarmıştır (Görsel 26- 27). Yeniliğe ve yeni fikirlere, “zamansız”lığa ne kadar yatkın olduğunun göstergesidir.

Capucci giysi tasarımları, sadece özgün tasarımların sürekli yenilenen moda döngüsünde yer alabileceğinin ve zamansız olarak değerlendirilebileceğinin göstergesidirler.

Capucci tasarımlarını soyut, renkli, dinamik, etkili ve gösterişli olarak tanımlamak mümkündür. Tasarımlarını renkleri ve malzemeleri farklı geometrik biçimlerde kullanarak yaratmıştır. Roberto Capucci modanın ve hayalgücünün sınırsız olduğunu heykel formu ve hacimli elbiseleri ile kanıtlamıştır. Biçimleri, yeni malzemelerin yeni tekniklerle kullanımı kendisinden sonraki modacılar yön göstermiştir. Yapısal detaylar ve olağanüstü ayrıntılar, Capucci tasarımlarının özgün ve daha önce görülmemiş çalışmalar olmasını sağlamıştır.

Roberto Capucci’nin yapmış olduğu giysi tasarımları sadece moda alanında teknik ve estetik olarak hayranlık uyandırmakla kalmaz, sanatsal açıdan da önem taşırlar. Capucci’nin giysi tasarımları gelenekseli yadsımadan; malzeme, teknik ve el işçiliğinin yaratıcılıkla mükemmel olarak harmanlanmasını gösteren uygulamalardır.

Haute Couture için Schiaparelli’nin baş tasarımcısı Bertrand Guyon “Moda değil, sanatın kenarında olmak” ifadesini kullanırken, Armani “Ticari başarı ve markadan bağımsız olarak deney yapılabileceğini” söyler (Haeming, 2016). Bu ifadeleri doğrularcasına, 20. yüzyılın ikinci yarısında hazır giyime doğru yaşanan hızlı değişimle ticari kaygıları ret eden Capucci, tasarımlarını arte couture boyutuna taşımıştır. Capucci

giysi tasarımları, Haute Couture sanatını ve yakın tarihini yansıtan örneklerdir. “Zamansız Yaratıcılık” içeren tasarımlar, moda tasarımında geçmiş ile gelecek arasında bağ kuran bir kimliğe sahiptirler.

Yaratıcılık içeren giysi tasarım aşamasında, estetik ve teknik bütünlüğün bir arada olması istenir. Aslında tasarımcı renk, desen, doku, malzeme ve üretim tekniğini, günün moda eğilimlerini ve toplumun değişen sosyal, ekonomik ve kültürel değerlerini dikkate alarak yaratıcılığını ortaya koyar. Moda Tasarımcıları dinamik tekstil ve moda yapılarının içinde çalışırlar. Yeni teknolojileri kullanan günümüz tasarımcıları yeni form arayışları yanı sıra çalışmalarına estetik değer katma çabası içindedirler. Bu noktada, çağdaş tasarımcıların Capucci'nin zamansız yaratıcılık yaklaşımını benimsedikleri ve güncel moda tasarımlarının Roberto Capucci'den izler taşıdığı söylenebilir (Görsel 28-33).

KAYNAKÇA

Archivi, D. G. (t.y.). 1951-1960 *La Nascita*. Retrieved from Archivi Della Moda Del Novecento: <http://www.moda.san.beniculturali.it/wordpress/?moda=1951-1960-la-nascita-della-moda-italiana> (Erişim Tarihi: 25.07.2019)

Archivi, D. G. (t.y.). *Archivi Della Moda Del Novecento*. 1971-1980 Il trionfo del prêt-à-porter: <http://www.moda.san.beniculturali.it/wordpress/?moda=1971-1980-il-trionfo-del-pret-a-porter> (Erişim Tarihi: 03.07. 2019)

Battista, A. (2019, Temmuz 04). Fashion Documentary Review: "Forbidden Fashion - Roberto Capucci and The Future of Haute Couture" by Ottavio Rosati. *Blog yazısı*. https://www.irenebrination.com/irenebrination_notes_on_a/2019/07/roberto-capucci-forbidden-fashion.html (Erişim Tarihi: 03.10. 2019)

Blum, D. E. (2011). *Roberto Capucci: Art Into Fashion*. New Heaven: Yale Publishing Press.

Cannon, A. (1998). The Cultural and Historical Context of Fashion. In A. & Brydon, *Consuming Fashion* (pp. 23-38). New York: Oxford International Publishers Limited.

Crane, D. (2003). *Moda Ve Gündemleri*. (Ö. Çelik, Trans.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Çeğindir, N. (2018). *100 Soruda* . Gazi Kitabevi Tic.Ltd.Şti.

Freeman, E. (2011, May 19). Art Into Fashion: a Roberto Capucci Retrospective. The Fashion Spot: <https://www.thefashionspot.com/runway-news/167313-art-into-fashion-roberto-capucci-at-the-philadelphia-museum-of-art/> (Erişim Tarihi: 15.02. 2019)

Fogg, M. (2014). *Modanın Tüm Öyküsü*. İstanbul: Hayalperest Yayınları.

Galassini, F. (2019, Haziran 05). Francy's Pills: Roberto Capucci e Oceano. *Blog yazısı*. <https://www.dejavuteam.com/francys-pills-roberto-capucci-e-oceano/> (Erişim Tarihi: 05.10. 2019)

Haeming, A. (2016, September 30). Das Kleid für den einen Abend - für 40.000 Euro. "Spiegel Online": <http://www.spiegel.de/stil/was-ist-haute-couture-dokumentation-bei-arte-a-1114597.html> (Erişim Tarihi: 21.02. 2019)

La Moda Proibita. (2018, Nisan 26). Filmitalia: <https://www.filmitalia.org/p.aspx?t=film&l=it&did=119173> (Erişim Tarihi: 03.10.2019)

Le, D. (t.y.). *Roberto Capucci (1930-Present)*. Influential Designers: <https://influentialdesigners.weebly.com/roberto-capucci.html> (Erişim Tarihi: 20.04. 2019)

Marzo, C. D. (2011, May 08). *Studies In Form*. "Studio International": <https://www.studiointernational.com/index.php/studies-in-form-roberto-capucci-art-into-fashion> (Erişim Tarihi: 20.04. 2019)

MME3BIEN. (2019, Temmuz 04). Cappucci: lo stilista che predilige le mostre ai defilé. *Blog yazısı*. <https://mme3bien.com/2019/07/04/cappucci-lo-stilista-che-predilige-le-mostre-ai-defile/> (Erişim Tarihi: 03.10. 2019)

Paloscia, E. (2013, Ekim 10). ARTIGIANATO E MODA. <https://www.golcondarte.it/artigianato-e-moda/intervista-roberto-capucci-artigiano-dello-stile> (Erişim Tarihi: 20.10.2019)

V&A. (2014). The Glamour of Italian Fashion 1945 - 2014: <http://www.vam.ac.uk/content/exhibitions/exhibition-the-glamour-of-italian-fashion-1945-2014/about-the-exhibition/> (Erişim Tarihi: 15.05. 2019)

Görsel Kaynakçası

Görsel 1. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.25). Erişim adresi: <http://www.alaintruong.com/albums/capucci/photos/97966948-0165.html>. (Erişim Tarihi: 03.03.2019)

Görsel 2. Erişim adresi: <https://www.theartpostblog.com/en/roberto-capucci-design-becomes-fashion/>, Erişim adresi: https://tirellicostumi.com/en/collaboratore/capucci_144 (Erişim Tarihi: 12.03.2018)

Görsel 3. Erişim adresi: https://www.irenebrination.com/irenebrination_notes_on_a/2019/07/roberto-capucci-forbidden-fashion.html (Erişim Tarihi: 03.03.2019)

Görsel 4. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.186,187)

Görsel 5. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.133)

Görsel 6. Erişim adresi: <http://3.bp.blogspot.com/-QetC5Z4sIFo/TWWChNkGuXI/AAAAAAAAA5E/nKQaXiv-Lss/s1600/gr2.jpg>, Erişim adresi: <https://www.pinterest.co.uk/pin/371969250464688161/> (Erişim Tarihi: 12.03.2018)

Görsel 7. Erişim adresi: <http://gisellepadoin.blogspot.com/2010/07/moda-escultural-roberto-capucci.html> (Erişim Tarihi: 10.01.2018)

Görsel 8. Erişim adresi: <https://tr.pinterest.com/pin/445786063096316112/> Erişim Tarihi: 10.01.2018

Görsel 9. Erişim adresi: <https://www.pinterest.co.uk/pin/313352086548880324/> (Erişim Tarihi: 03.03.2019)

Görsel 10. Erişim adresi: <http://gisellepadoin.blogspot.com/2010/07/moda-escultural-roberto-capucci.html> (Erişim Tarihi: 03.03.2019)

Görsel 11. Erişim adresi: <http://gisellepadoin.blogspot.com/2010/07/moda-escultural-roberto-capucci.html> (Erişim Tarihi: 20.11.2018)

Görsel 12. Erişim adresi: <https://www.dejavuteam.com/francys-pills-roberto-capucci-e-oceano/> (Erişim Tarihi: 10.01.2019)

Görsel 13. Erişim adresi: <http://www.moda.san.beniculturali.it/wordpress/wp-content/uploads/2009/07/3-Abito-scultura-raso-viola-volant-Foto-Claudia-Primangeli-Copia.jpg> (Erişim Tarihi: 18.05.2019)

Görsel 14. Erişim adresi: <http://www.moda.san.beniculturali.it/wordpress/wp-content/uploads/2009/09/5-Abito-scultura-taffetas-plisse-linea-a-scatola-Foto-Claudia-Primangeli-Copia-940x198.jpg> (Erişim Tarihi: 20.11.2018)

Görsel 15. Erişim adresi: http://www.alaintruong.com/albums/capucci/photos/3803238-big_12.html, Erişim adresi: <https://www.pinterest.co.uk/pin/829858668816795235/> (Erişim Tarihi: 18.05.2019)

Görsel 16. Erişim adresi: <https://www.dejavuteam.com/francys-pills-roberto-capucci-e-oceano/> (Erişim Tarihi: 20.11.2018)

Görsel 17. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.112-115)

Görsel 18. Erişim adresi: http://www.alaintruong.com/albums/capucci/photos/63242896-_sculpture_dress__1992__by_roberto_capucci_italian_b_1930_.html (Erişim Tarihi: 18.05.2019)

Görsel 19. Erişim adresi: <https://tr.pinterest.com/pin/362750944978099145/> (Erişim Tarihi: 20.11.2018)

Görsel 20. Erişim adresi: <https://www.dejavuteam.com/francys-pills-roberto-capucci-e-oceano/> (Erişim Tarihi: 18.05.2019)

- Görsel 21. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.144,145)
- Görsel 22. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.126,127)
- Görsel 23. Erişim adresi: <https://mme3bien.com/2019/07/04/cappucci-lo-stilista-che-predilige-le-mostre-ai-defile/> (Erişim Tarihi: 18.05.2019)
- Görsel 24. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.93,94)
- Görsel 25. Erişim adresi: <http://www.moda.san.beniculturali.it/wordpress/wp-content/uploads/2009/09/2-Abito-scultura-lame-oro-e-argento-linea-scatola-Foto-Claudia-Primangeli-Copia.jpg> (Erişim Tarihi: 18.05.2019)
- Görsel 26. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.65,66)
- Görsel 27. Kaynak: Blum, D. E. (2011). Roberto Capucci: Art Into Fashion. New Heaven: Yale Publishing Press.(s.54,55)
- Görsel 28. Erişim adresi: <http://www.azziandosta.com/node/72>(Erişim Tarihi: 20.11.2018)
- Görsel 29. Erişim adresi: <https://bmodish.com/wp-content/uploads/2016/05/Edward-Arsouni-Couture-2016-6-bmodish.jpg>, Erişim adresi: https://macktak.com/media/catalog/product/cache/1/image/650x/040ec09b1e35df139433887a97daa66f/l/a/l-armonia_by_edward_arsouni-fw0320-dress.jpg, Erişim adresi: <https://tr.pinterest.com/pin/464363411577054868/> (Erişim Tarihi: 20.11.2018)
- Görsel 30. Erişim adresi: <https://www.phuongmy.com/sonorous/x1w0898inbvqwsa5qeh49nqs2urkdr>, Erişim adresi: <https://www.pinterest.co.uk/pin/668292032183825567/dr> (Erişim Tarihi: 20.11.2018)
- Görsel 31. Erişim adresi: <https://www.pinterest.co.uk/pin/187532771967417434/>, Erişim adresi: <https://tr.pinterest.com/pin/402438916685875136/>, Erişim adresi: <https://www.pinterest.co.uk/pin/802766702298481646/>, Erişim adresi: <https://www.pinterest.co.uk/pin/220113500509790586/> (Erişim Tarihi: 18.05.2019)
- Görsel 32. Erişim adresi: <https://cdn.modesens.com/product/6936310>, Erişim adresi: <https://shop.district5boutique.com/Isabel-Sanchis>, Erişim adresi: <https://i.pinimg.com/originals/d6/15/be/d615be60225403bf883b2010ba4d3162.jpg>, Erişim adresi: <https://www.pinterest.co.uk/pin/370069294363665799/> (Erişim Tarihi: 20.11.2018)
- Görsel 33. Erişim adresi: <https://vogue.com.tr/defile/viktor-rolf-2016-ilkbaharyaz-couture-33070>, Erişim adresi: <https://tr.pinterest.com/pin/48976714683066519/> (Erişim Tarihi: 18.05.2019)